

درس اول

جلسه اول

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهَدًا

وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُّلًا

لَعَلَّكُم تَهَتَّدُونَ

این جهان راه است و مارا هی و مرکب، خوبی ماست
ناصر خرو

فعالیت

آیه ۱۰ سوره زخرف را همراه با رمزینه سریع پاسخ بخوانید و ترجمه آن را در بخش درک و فهم آیات این درس کامل کنید.

تدبر

با توجه به آیه، به سؤال زیر پاسخ دهید:
خداآوند در این آیه زمین را با دو ویژگی آفریده است، این دو ویژگی چه فایده‌ای برای انسان دارد.

خط

به انتخاب خود، یک جمله (پیام قرآنی) از این آیات را از حفظ بخوانید.

۱- «تدبر» یعنی تفکر و اندیشه در یک آیه یا یک عبارت از قرآن کریم. تدبر از یک سو زمینه دریافت نکته‌های دقیق‌تر و طریفتر یک آیه را فراهم می‌کند و از سوی دیگر موجب اثربیری قلب آدمی از کلام الهی در زندگی می‌شود. تدبر دارای سطوح و مراحل مختلف است. اولین سطح تدبر، با دقت در آیات و معنای آنها قابل دستیابی است. هر درس با یک موضوع و یک یا چند سؤال تدبری آغاز می‌شود. با کمک معلم خود درباره این پرسش‌ها و پاسخ آنها گفت و گو کنید.

آیات درس را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یکدیگر بخوانید. سپس از کتاب گویا گوش کرده و با آن زمزمه کنید. آن گاه هر دانش‌آموز یک جمله از آیات را برای کلاس بخواند.

سوره الشوری

١ شَرَعَ لَكُم مِّنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا
 ٢ إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى
 ٣ أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُسْرِكِينَ
 ٤ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ
 ٥ مَنْ يُنِيبُ ١٢ وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ
 ٦ بَغَيَا بَيْنَهُمْ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى أَجَلٍ
 ٧ مُسَمًّى لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الدِّينَ أُوْرُثُوا الْكِتَابَ
 ٨ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٌ ١٤ فَلِذِلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ
 ٩ كَمَا أُمِرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَقُلْ آمَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
 ١٠ مِنِ الْكِتَابِ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ اللَّهُ رَبُّنَا
 ١١ وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ لَا حُجَّةَ
 ١٢ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ١٥

درک معنا

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل کنید.

و حی کردیم ، و صیت کردیم ، متفرق نشوید ، تشریع کرد ، و صیت کرد

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
سفارش کردیم، ...	وَصَّينا	۴	... ، مقرّر کرد	شَرَعَ	۱
...	لَا تَتَفَرَّقُوا	۵	سفارش کرد، ...	وَصَّى	۲
پراکنده نشوید			...	أَوْحَيْنَا	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و جمله‌های قرآنی را بنویسید.

۱- شَرَعَ لَكُمْ :

۲- أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ :

۳- وَمَا وَصَّينا بِهِ :

۴- وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ :

۵- أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ :

۱- ما : آنچه

فعالیت سوم

الف - معنای قسمت اول آیه ۱۳ سوره شوری را بنویسید.

۱- شَرَعَ لَكُم مِّنَ الدِّينِ :

۲- مَا وَصَّنَا بِهِ نُوحًا :

۳- وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ :

۴- وَمَا وَصَّنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى :

۵- أَنْ أَقِيمُوا إِلَيْكَ :

۶- وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ ... : ۱۳

ب - در صفحه ۴۸۷ قرآن کریم، چند پایام قرآنی که در دوره ابتدایی با آنها آشنا شده‌اید، آمده است. آنها را بباید و یکی از آنها را همراه با معنای آن بنویسید.

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

۱- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۸۳ تا ۴۸۸ قرآن کریم را بخوانید.

۲- از صفحه اول سوره شوری (صفحة ۴۸۳ قرآن کریم) حداقل سه جمله را که می‌توانید معنا کنید، بباید و همراه با معنای بنویسید.

خانه‌ای
نورانی

۱- در اینجا «الَّذِي» را «آنچه» معنا کنید.

جلسه دوم

یادآوری و تمرین تلفظ حروف «ح ع غ ق»

در سال‌های گذشته با تلفظ حروف خاص آشنا شدیم؛ ولی با توجه به اهمیت تلفظ صحیح این حروف، در قرائت قرآن و نماز، برای کسب مهارت بیشتر، نحوه تلفظ این حروف و مقایسه آنها با حروف مشابهشان، یادآوری می‌شود. شایان ذکر است که مؤثرترین شیوه برای کسب مهارت تلفظ این حروف، گوش دادن به قرائت قاریان و اساتید مشهور و معبر و تمرین و تکرار مطابق آن است.

۱- حرف «ه» به حالت معمولی، ولی «ح» به صورت غلیظ با گرفتگی گلو تلفظ می‌شود؛ مانند :

الْحَمْدُ لِلَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ سُبْحَانَ اللَّهِ

۲- حرف «أ» به حالت معمولی، ولی «ع» به صورت غلیظ و با فشردگی گلو تلفظ می‌گردد؛ مانند :

رَبِّ الْعَالَمِينَ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

۳- حرف «غ» به صورت نرم و قابل کشش تلفظ می‌شود؛ مانند :

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّيْ غَيْرِ الْمَغْضوبِ عَلَيْهِمْ

۴- ولی حرف «ق» به صورت محکم و غیرقابل کشش، از ته گلو تلفظ می‌گردد؛ مانند :

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

به قرائت آیات درس گوش دهید و ضمن توجه به صحت قرائت آیات، به نحوه تلفظ «ح ع غ ق» دقت کنید، تا شما نیز به این شیوه، صحیح و زیبا بخوانید.

آیات درس را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یکدیگر بخوانید. سپس از کتاب گویا گوش کرده و با آن زمزمه کنید. آن گاه هر دانش‌آموز یک جمله از آیات را برای کلاس بخواند.

سُورَةُ الزُّخْرُفِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 حَمَّٰ وَالْكِتَابُ الْمُبِينٌ ۝ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا
 عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۝ وَإِنَّهُ فِي أُمُّ الْكِتَابِ
 لِدِينِ النَّبِيِّ حَكِيمٌ ۝ أَفَنَضَرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ
 صَفَحًا أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِفِينَ ۝ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيٍّ
 فِي الْأَوَّلِينَ ۝ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ
 يَسْتَهِزُونَ ۝ فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضِي
 مَثْلُ الْأَوَّلِينَ ۝ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
 وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ۝ الَّذِي
 جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا
 لَعَلَّكُمْ تَهَدَوْنَ ۝ وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
 بِقَدَرٍ فَانْشَرَنَّ بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ ۝

- ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲

درک معنا

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل کنید.

آنها ، پرسیدی از ، مرده ، اندازه

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
تا ، شاید	لَعَلٌ	۴	...	سَالَّث	۱
هدایت شوید، هدایت می‌شوید	تَهْتَدُونَ	۵	، ایشان ...	هُنَّ	۲
	محل آرامش		مهد		۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و جمله‌های قرآنی را بنویسید.

۲- مَنْ خَلَقَ :

۱- وَلَئِنْ سَالَّتُهُمْ :

۴- لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ :

۳- لَيَقُولُنَّ :

۶- وَجَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا :

۵- جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا :

۷- لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ :

نکته: فعل ماضی پس از کلمات شرط (إن، مَنْ، إِذَا و...) بهتر است به صورت مضارع معنا شود، هرچند ترجمه به صورت ماضی نیز اشکال ندارد؛ مانند:

إن شاء الله : اگر خواست ($\leftarrow$ بخواهد) خدا؛ إن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ : اگر بودید ($\leftarrow$ باشید) مؤمن

مَنْ دَخَلَهُ وَ كَانَ آمِنًا : هر کس وارد آنچا شد ($\leftarrow$ شود) این بود ($\leftarrow$ است)

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ : هنگامی که آمد ($\leftarrow$ باید) باری خدا و پیروزی

۲- در اینجا «مَنْ» به صورت سؤالی (چه کسی) معنا می‌شود.

۱- لَئِنْ = لَ + إن

۴- سُبْلُ جمع سبیل و به معنای «راه‌ها» است.

۳- لَيَقُولُنَّ = لَ + يَقُولُنَّ + نَّ : حتماً می‌گویند

فعالیت سوم

الف - ترجمه آیات ۹ و ۱۰ سوره زخرف را کامل کنید.

۱- وَلَئِنْ سَالَتْهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ :

۲- لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ :

۳- الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهَدًا :

۴- وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا :

۵- لَكُمْ تَهَتَدونَ :

ب - یکی از آداب اسلامی آن است که هنگام سوار شدن بر یک وسیله نقلیه این آیات را از سوره زخرف بخوانیم.
سعی کنید آنها را با توجه به معنا حفظ کنید و در زمان مناسب بخوانید.

۱۳

سُبْحَنَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ

۱۴

وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِّبُونَ

پایام قرآنی

چه پاک و بزرگ است کسی که این (وسیله) را در اختیار ما قرار داد و گرنه ما

نمی توانستیم آن را در اختیار بگیریم و قطعاً ما به سوی پروردگارمان بازمی گردیم.

۱- هر روز در خانه یکی از صفحه های ۴۸۹ تا ۴۹۳ قرآن کریم را بخوانید.

۲- از صفحه ۴۹۱ قرآن کریم، حداقل ۳ جمله آشنایافته، همراه با معنا بنویسید.

خانه های
نورانی

کتاب بی‌مانند

پس از نزول قرآن کریم و با تأثیر سریع و شگفت آن بر مردم، مشرکان مکه به انواع دشمنی‌ها و دسیسه‌ها دست زدند تا مانع ایمان آوردن مردم و گسترش اسلام شوند. انواع این دشمنی‌ها و ایجاد محدودیت‌ها، راه به جایی نبرد. مشرکان که قرآن کریم و اخلاق و رفتار پیامبر اکرم را مهم‌ترین عامل اشتیاق مردم به ویژه جوانان به اسلام می‌دیدند، بر آن شدند تا با تهمت‌های ناروا، قرآن را از چشم مردم بیندازنند. اما قرآن کریم با قدرت و اعتماد بی‌مانندی همه را به مبارزه طلبید و با قاطعیت تمام اعلام کرد که :

**قُل لَئِنْ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُونَ وَالْجِنُّ
عَلَى أَنْ يَأْتُوَا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ**

لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا

ای پیامبر به مردم بگو اگر انس و جن جمع شوند تا مانند این قرآن را بیاورند، نمی‌توانند
مانند آن را بیاورند هر چند که یکدیگر را کمک و پشتیبانی کنند.

سوره اسراء

تاریخ اسلام و جهان شهادت می‌دهد چه در عصر تزول قرآن که اعراب جاهلی در شعر و شاعری بسیار توana بودند و چه پس از آن، این مبارزه طلبی قرآن بی‌پاسخ ماند و هر کس که در این میدان گام نهاد، جز رسوایی و شکست بهره‌ای نداشت.

دشمنان حقیقت و دشمنان اسلام اگر به راستی قادر به آوردن حتی یک سوره کوتاه مانند سوره‌های قرآن بودند، به نحوی که انسان‌های بی‌طرف و حقیقت طلب، آن را کلامی مانند قرآن تشخیص دهند، قطعاً به جای هزینه‌های هنگفت به چنین کار به ظاهر ساده‌ای اقدام می‌کردند. اما تاریخ گواهی می‌دهد که این ادعا و پیش‌بینی قرآن کریم، همچون سایر آیات الهی، صحیح، حق و جاودانه است که :

وَإِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَرَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا فَأَتُوا بِسُورَةٍ مِّنْ مِثْلِهِ
وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِن كُنْتُمْ صَدِيقِينَ ۲۳

و اگر تردید دارید نسبت به آنچه که ما بر بنده خود نازل کردہ‌ایم؛ یک سوره مانند آن بیاورید و گواهان و بیاوراندان را - غیر از خدا - برای این کار به کمک فراخوانید، اگر واقعاً راست می‌گویید!

سوره بقره

قرآن کریم بالحنی دلسوزانه پس از این آیه می‌فرماید : ای انسان‌ها اگر توانستید چنین کاری بکنید که هرگز هم نخواهید توانست، از آتشی که سوخت آن مردم (کافران) و سنگ‌هast، بر حذر باشید آن آتشی که برای کافران آماده شده است!

درس دوم

جلسه اول

هذا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ

وَهُدًىٰ وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ

بود روشنگر راه سعادت چو خورشید فروزان است قرآن

حسیب چایکیان (حسان)

فعالیت

آیه ۲۰ سوره جاثیه را همراه با رمزینه سریع پاسخ بخوانید و ترجمه آن را در بخش درک و فهم آیات این درس کامل کنید.

تذکرہ

با توجه به آیه، به سؤال‌های زیر پاسخ دهید :

- ۱- قرآن چگونه روشنگری می‌کند؟ و برای چه کسانی؟
- ۲- قرآن برای اهل یقین چه نتایجی دربی دارد؟

حفظ

این آیه را از حفظ بخوانید.

آیات درس را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یکدیگر بخوانید. سپس از کتاب گویا گوش کرده و با آن زمزمه کنید. آن گاه هر دانش‌آموز یک جمله از آیات را برای کلاس بخواند.

سُورَةُ الدُّخَانِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّٰٓ وَالْكِتَبِ الْمُبَيِّنِ ۖ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ
مُّبَرَّكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ۖ فِيهَا يُفَرَّقُ كُلُّ
أَمْرٍ حَكِيمٍ ۖ أَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ
رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۖ رَبُّ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۖ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
يُحْيِي وَيُمْيِتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمْ إِلَّا وَلَيْلَةٍ
بَلْ هُمْ فِي شَكٍ يَلْعَبُونَ ۖ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ
بِدُخَانٍ مُّبَيِّنٍ ۖ يَغْشَى النَّاسَ هَذَا عَذَابُ الْيَمِّ
رَبَّنَا كَشِيفٌ عَنَّا الْعَذَابِ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ۖ أَذْلَّهُمُ الذِّكْرِ
وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُّبَيِّنٌ ۖ شُمَّ تَوَلَّوْ عَنْهُ وَقَالُوا مُعْلَمٌ
مَجْنُونٌ ۖ إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَâثِدُونَ
يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَىٰ ۖ إِنَّا مُنتَقِمُونَ

- ۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳

درک معنا

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل کنید.

زنده می‌کند ، می‌میراند ، نزد ، ارسال کننده

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
...	یُمیث	۵	هشدار دهنده، بیم دهنده	مُنذِر	۱
پیشین، پیشینیان	أَوَّلِيَّنَ	۶	...	عِنْدَ	۲
اهل یقین	مُوقِنَّیَنَ	۷	... ، فرستنده	مُرِسِلٌ	۳
			...	يُحِيِّ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و جمله‌های قرآنی را بنویسید.

۱- **وَالْكِتَابُ الْمُبِينُ :** ۲- **إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ :**

۳- **فِي لَيْلَةٍ مُّبَرَّكَةٍ :** ۴- **أَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا :**

۵- **إِنَّا كُنَّا مُرِسِلِينَ :** ۶- **رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ :**

۷- **يُحِيِّ وَيُمیث :** ۸- **رَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ :**

۱- گاهی «واو» به معنای «سوگند به» است و به آن واو قسم می‌گویند.

۲- ترکیب «آبائِکُمُ الْأَوَّلِينَ» به صورت «پران پیشین شما» معنا می‌شود و نه به صورت «پران شما پیشین».

فعالیت سوم

الف- ترجمه آیات ۱ تا ۷ سوره دخان را کامل کنید.

۱- حَمَّٰٓ وَالْكِتُبُ الْمُبَيِّنُ ﴿١﴾ : حا میم

۲- إِنَّا أَنْرَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُّبَرَّكَةٍ :

۳- إِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ :

۴- فِيهَا يُفَرَّقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٌ ﴿٤﴾ امرًا مِنْ عِنْدِنَا :

در آن (شب) هر کار مهمی (از سایر کارها) جدا و تعین تکلیف می شود.

۵- إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٥﴾ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ :

۶- إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦﴾ :

۷- رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوْقِنِينَ ﴿٧﴾ :

ب- در صفحه ۴۹۸ قرآن کریم، خداوند جایگاه و مقام ارزشمند متقین در بهشت را توصیف کرده است. از این مجموعه آیات، دو بیام قرآنی را همراه با معنای آن بنویسید.

جایگاه متقین در بهشت

متن :

ترجمه :

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

۱- هر روز در خانه یکی از صفحه های ۴۹۴ تا ۴۹۸ قرآن کریم را بخوانید.

۲- از صفحه ۴۹۷ قرآن کریم چند جمله آشنا یافته، همراه با معنا بنویسید.

خانه های
نورانی

جلسة دوم

يادآوری و تمرین تلفظ حروف «ط ص ث»

١- حرف «ت» به حالت معمولی ولی «ط» به صورت درشت و پر با تکیه بر گلو تلفظ می‌گردد؛ مانند :

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ
إِنّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ

٢- حرف «س» به حالت معمولی ولی «ص» به صورت درشت و پر با تکیه بر گلو تلفظ می‌گردد؛ مانند :

حَسَّ عَلَى الصَّلَاةِ
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

أَللَّهُ الصَّمَدُ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

٣- همچنین حرف «س» به حالت معمولی ولی «ث» به صورت نوک زبانی و قراردادن زبان بین دندان تلفظ می‌گردد؛ مانند :

الْهَاكُمُ التَّكَاثُرَ
إِنّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ

ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ
يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ

به قرائت آیات درس گوش دهید و ضمن توجه به صحت قرائت آیات، به نحوه تلفظ «ص ط ث» دقت کنید، تا شما نیز به این شیوه، فصیح و زیبا بخوانید.

آیات درس را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یکدیگر بخوانید. سپس از کتاب گویا گوش کرده و با آن زمزمه کنید. آن گاه هر دانش‌آموز یک جمله از آیات را برای کلاس بخواند.

سورة الجاثية

من عَمِلَ صَلِحًا فَلِنَفْسِهِ ذٰلِكَ ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ
 تُرْجَعُونَ ۖ وَلَقَدْ أَتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَبَ
 وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُم مِّنَ الطَّيِّبِاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ
 عَلَى الْعَلَمِينَ ۖ وَأَتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا
 إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ
 يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
 ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ
 أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۖ إِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ
 مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلَيَاءُ بَعْضٍ
 وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ۖ هُذَا بَصَائرُ الْمُنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
 لِّقَوْمٍ يَوْقِنُونَ ۖ أَمْ حِسْبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ
 أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّلِحَاتِ
 سَوَاءٌ مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ۖ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ
 ۚ

- ۱
- ۲
- ۳
- ۴
- ۵
- ۶
- ۷
- ۸
- ۹
- ۱۰
- ۱۱
- ۱۲
- ۱۳

درک معنا

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل کنید.

زندگی ، حکم می‌کنند ، بصیرت‌ها ، کارهای بد ، مرگ

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
...	مَمَات	۵	...	بَصَائِر	۱
چه بد است	سَاءَ	۶	...	سَيّئَات	۲
...	يَحْكُمُونَ	۷	يَكْسَان، مُسَاوِي	سَوَاءٌ	۳
...			...	مَحْيَا	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و جمله‌های قرآنی را بنویسید.

۲- أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ :

۱- هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ :

۴- كَالَّذِينَ آمَنُوا :

۳- أَنْ نَجْعَلَهُمْ :

۶- سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ :

۵- سَوَاءٌ مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ :

فعالیت سوم

الف- ترجمه دو آیه ۲۰ و ۲۱ سوره جاثیه را کامل کنید.

۱- هُذَا بِصَائِرٍ لِّلنَّاسِ :

۲- وَهُدًىٰ وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۲۰

۳- أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ : ... را انجام دادند

۴- أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّلِحَاتِ :

۵- سَوَاءٌ مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۲۱

ب- با دقت در آیات صفحه ۵۰۰ قرآن کریم، بیان کنید این شعر زیبا با کدام یک از جمله‌های قرآنی این صفحه هم معناست :

هرچه کنی به خود کنی   گر همه نیک و بد کنی

آدمی و عملش

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

- ۱- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۹۹ تا ۵۰۲ قرآن کریم را بخوانید.
- ۲- از صفحه ۴۹۹ قرآن کریم حداقل دو جمله آشنی یافته، همراه با معنا بنویسید.

خانه‌ای
نورانی